

Stenogrammid

XIII Riigikogu, VIII Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 19.12.2018, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:01 Välispoliitika

2. 13:09 Kõrgkoolidega sõlmitavad lepingud

3. 13:18 Eesti kaitsevajadustele mittevastava tankitõrjesüsteemi ost

4. 13:26 Maksupoliitika

5. 13:35 Tuuleenergia pargid Eesti idapiiril

6. 13:42 Valimislubaduste täitmine

7. 13:51 EL-i struktuurifondide kasutamine

8. 13:57 Rahvaga arvestamine

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere päevast! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Infotunnis on 30 Riigikogu liiget.

Valitsusliikmed, peaminister Jüri Ratas, haridus- ja teadusminister Mailis Reps ja kaitseminister Jüri Luik, tere päevast! Annan ka täna võimaluse ühe täpsustava küsimuse esitamiseks.

1. 13:01 Välispoliitika

13:01 Esimees Eiki Nestor

Esimene küsija on Jürgen Ligi ja esimene vastaja on peaminister Jüri Ratas. Jürgen Ligi, palun!

13:01 Jürgen Ligi

Aitäh! Härra peaminister! Eestis tõstetakse välispoliitilise konsensususe küsimust teinekord väga kergekäeliselt, aga on üks koht, kus lööb siiski välja see, et seda konsensust pole. Teie oma erakond ei suuda olla üksmeelne julgeolekuküsimustes, NATO küsimuses. Viimati ei suutnud seitse keskerakondlast Riigikogu Ukraina-vastase agressiooni avalduse poolt hääletada. Ja üks neist proovis avaldusse sisse kirjutada Ukraina ehk ohvri vastutust. Õelge palun, mis oleks teie kui peaministri ja erakonna esimehe sõnum nendele saadikutele, kelle süda on nii teises kohas.

13:02 Peaminister Jüri Ratas

Austatud Riigikogu esimees! Väga austatud Riigikogu! Hea küsija! Kindlasti on Keskerakonna positsioon seoses Ukrainaga ühtne. Eesti konsensuslik välispoliitika, nagu te väga õigesti ütlesite, ilmneb nii Georgia kui ka Ukraina puhul. Loomulikult me toetame Ukraina territoriaalset terviklikkust, me toetame Ukraina suveräänsust. Kui jutt on sellest viimasest rahvusvahelise õiguse rikkumisest, juhtumist Kertši väinas, siis kindlasti on meie seisukoht see, et need militaaralused ja ka 23 võitlejat või sõdurit tuleb vabastada. Nii et sellised on olnud meie positsioonid ja seisukohad. Keskerakonna fraktsiooni liikmeid oli nii selle avalduse algatajate kui ka otse loomulikult toetajate hulgas.

Ma arvan, et seda tööd, mida te nimetate konsensuslikuks välispoliitikaks Ukraina suunal, on tehtud

ka idapartnerluse kaudu ja see on hästi tähtis olnud. Just tänu teile, austatud Riigikogu, oli siin Georgia spiiker, kes tuli siia Riigikogu esimehe kutsel. Mul oli temaga juttu ka sellest idapartnerluse temaatikast. Eesti soovib siin loomulikult olla edasi aktiivne partner ja osapool oma kogemuste jagamisel. Ukraina temaatika oli ka viimasel ülemkogul arutelu all. Teatavasti tegid nii Balti kui ka Põhjala riigid ülemkogul täiendusi välispoliitika ossa ja need võeti ka vastu.

13:04 Esimees Eiki Nestor

Jürgen Ligi, täpsustav küsimus, palun!

13:04 Jürgen Ligi

Aitäh, härra peaminister! Minu küsimus oli tegelikult nende seitsme saadiku kohta. Palun öelge konkreetset neile midagi Ukraina toetamise kohta! Aga teie valijate hulgas on ka väga suur NATO skepsis. Te olete peaaegu monopoolselt saanud endale vene valijad ja enamuse nendest – kuigi praegu on väike jõnks ülespoole – siiski ei toeta Eesti kuulumist NATO-sse või vähemalt NATO vägede siin viibimist. Ärge sellest jõnksust palun rääkige! Rääkige sellest, et teie põhivalijaskonna vähemus toetab NATO siin viibimist. Öelge, mis te olete teinud oma valijaskonna toetuse suurendamiseks. Kas te räägite kõigis auditooriumides jõuliselt Eesti välispoliitika, julgeolekupoliitika toetamisest või valite sõnumeid vastavalt auditooriumile?

13:05 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile, austatud Riigikogu liige Jürgen Ligi! Kõigepealt ma ütlen veel üks kord, et mitte ükski Keskerakonna, sh fraktsiooni liige ei olnud selle Ukraina avalduse vastu. Minu meelest te väga soovite seda debatti, et keegi nüüd näitaks näpuga teie poole, kui me räägime välispoliitilisest konsensusest ja ühtsusest. Alles mõni nädal tagasi oli siin Riigikogus arutelu, kus me arutasime ränderaamistikuga seotud teemat, ja kahjuks siis ei leidnud just teie erakond seda ühisosa. Nüüd te töite sisse NATO. Mina ei suuda Eesti elanikke lahterdada meie või teie valijateks, ma võtan kõiki, seda 1,3 miljonit ühtsena. Ja see on oluline, selleks et Eestis hoida sidusust ja solidaarsust. Kui rääkida uuringutest, siis mul on hea meel öelda, et Kaitseministeerium – täna on siin ka kaitseminister – on Turu-uuringute AS-ilt tellinud uuringu, mis näitab toetuse kasvu. Kõigepealt, 76% vastanute hinnangul on elu Eestis läinud paremaks või jäänud samaks – see on väga hea tõus. Teiselt poolt, kui me räägime usaldusväärsest, siis näiteks NATO usaldusväärsus on tõusnud 63% tasemele. Kui me võrdleme seda näiteks 2016. aasta sügisega, siis tollal oli see 58%. Ehk toetus nii NATO-le kui ka Euroopa Liidule on Eesti ühiskonnas tõusnud. Ja ma arvan, et kõigi poliitikute jaoks on oluline vähendada seda vahet eesti ja vene keelt kõnelevates elanike gruppides.

13:07 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:07 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud peaminister! Kolm Riigikogu liiget on alla kirjutanud Vabaerakonna fraktsiooni eile algatatud otsuse eelnõule. Just nimelt neile kolmele Riigikogu liikmele on Venemaa kehtestanud ka sanktsiooni, sissesõidukeelu. See on siis ettepanek Vabariigi Valitsusele, et laiendada sanktsioone Venemaa ametiisikute ja poliitikute suhtes, kes on otseselt Kertši agressiooni ellu viinud või seda õigustanud. Ütelge palun selle küsimuse jätkuks, kuidas kavatsed Keskerakond selle eelnõu puhul hääletada ja kas teie peaministrina isiklikult aitate kaasa sanktsioonide laiendamisele.

13:08 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Ma nüüd täpselt ei saa aru, mis tasandi kohta te küsite. Kui te küsite Euroopa Liidu tasandi kohta, siis on minu seisukoht ju selge. Ma ütlesin selle välja nii intervjuudes kui ka Euroopa Ülemkogu laua taga. Meil oli seal viimati sanktsioonide pikendamine teemaks, aga loomulikult oli ka riike, kes ütlesid, et neid tuleks laiendada ja üle vaadata. Ka mina ütlesin seda Eesti nimel. Nüüd sellest, mille kohta te küsite. Kui rääkida sellest laiendamisest, siis suure tõenäosusega saab see tõesti olla nimeline, personaalne laiendus. Kui vaadata, kas selles osas on Euroopa Ülemkogus praegu konsensust, üksmeelt, siis ei ole. Küll aga on minu meelest oluline see, et nendes ülemkogu lõppjäreldestes on

öeldud, et ei välistata selle juurde tagasitulemist teatud aja möödudes. Nii et selline on olnud minu positsioon, hoolimata sellest, kas ma olen Brüsselis või Tallinnas.

13:09 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

2. 13:09 Kõrgkoolidega sõlmitavad lepingud

13:09 Esimees Eiki Nestor

Vastab haridus- ja teadusminister Mailis Reps, küsib Krista Aru. Palun, Krista Aru!

13:09 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud proua minister! Tartu Ülikooli senat on teatanud, et keeldub halduslepingu allkirjastamisest ministeeriumiga. Ta on nimetanud mitu põhjendust, sh see, et tulemus- ja vastutusvaldkonnad on läbi rääkimata. Muidugi on põhjusena toodud ka eelarveküsimused järgmisel kolmel aastal. Öelge, kus on see põhjus, miks halduslepingute sõlmimine ülikoolidega venib. Kas põhjus on osaliselt ka nendes suurtes struktuurimuudatustes, mis on ministeeriumi tabanud: osakonnajuhatajad vahetuvad, kõik asestantslerid lahkuvad? Või on see põhjus kusagil mujal?

13:10 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps

Suur tänu väga hästi ajastatud ja ka sisulise küsimuse eest! Tõepoolest, täna kell kolm algab viimase väikese lihvi andmine kompromiss-sõnastustele, sest kõik kuus ülikooli ja ministeerium saavad loodetavasti väga ümmarguse laua taga kokku. Miks on see aega võtnud? 160 miljonit on suur raha ja see kokkuleppimine tähendab väga-väga suurt vastutust. Ütleme nii, et esimene ring on täis saanud: ka ülikoolid on saanud targemaks, mida halduslepingutesse soovida, mida mitte. Just lõppes meil näiteks väga põhjalik arutelu detailide üle Tartu Ülikooli rektori ja rektoraadi esindajatega. Me vaatasime tõepoolest läbi nüansse, n-ö komakohti.

Milline on hetkeseis näiteks Tartu Ülikooliga? Küsimus ei olnud selles, et senat oleks öelnud, et ta ei kirjuta alla, vaid tõi välja rea tähelepanekuid. Ma olen väga optimistlik ja usun, et me täna Rektorete Nõukogu koosoleku lõpuks, natuke enne kella viite jõuame nii kaugele, et Vabariigi Valitsus saab homsel valitsuse istungil anda volituse haridusministrile, kes sinna tuleb halduslepingute projektidega. Kas seda protsessi oleks olnud võimalik kiirendada? Pean ütlema, et tõenäoliselt mitte. Kohe, kui leiti mingisugune enam-vähem kompromiss-sõnastus ühe ülikooliga, puudutas see mõnda teist ülikooli ja seega tuli sõnastused ka eelmise ülikooliga uuesti läbi vaadata. Tõenäoliselt tuleb ka täna veel mõned asjad, mis on Tartu Ülikoolile üliolulised, teiste ülikoolidega uuesti läbi rääkida.

13:12 Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

13:12 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud proua minister! Sain teie vastusest aru, et need ümberkorralduslikud protsessid, mis on ministeeriumis toimunud ja mis on väidetavalt lõhkunud kogu ministeeriumi töömeeleolu, ei ole teie hinnangul takistanud halduslepingute sõlmimist ülikoolidega. Kuid milles on siis ikkagi põhjus? Ühelt poolt te määrate kantslerile väga suure preemia – 8200 eurot – ja teisest küljest me kuuleme, et ministeeriumist lahkuvad asestantslerid ja osakonnajuhatajad ning ministeeriumi töötajad on just nimelt Haridus- ja Teadusministeeriumis valitseva õhkkonna tõttu väga rahulolematud. Kus on see põhjus ja millest sellised tagajärjed? Miks on ministeeriumis selline töömeeleolu?

13:13 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps

Aitäh! Kõigepealt, halduslepingute teemat on kahe minutiga peaaegu võimatu kokku võtta. Aga selle, kus on ülikoolidel oma murekohad, ma pean ühel hetkel laiemalt ka siin Riigikogus lahti joonistama, tõenäoliselt ka järgmise koosseisu ajal. Nad tahaksid näha järjepidevat eelarve tõusu, sest kolmeaastane *status quo*'ga haldusleping tähendab automaatselt seda, et kuskilt mujalt tuleb

lisavahendeid saada või siis seestpoolt palju kokku tõmmata. Kui me sealjuures paneme ülikoolile halduslepinguga väga suuri, ambitsioonikaid eesmärke, siis see tekitab küsimusi. Järgmiseks aastaks on halduslepinguga ette nähtud natuke alla 5 miljoni eurone tõus, aga nende ootus eelarve läbirääkimistel oli 15 miljonit. Selliseid sõnastusi me nüüd täpsustamegi. Samuti on näiteks Tartu Ülikooli majandusteaduskonnaga tekkinud arutelu ärihalduse teemal. Ühelt poolt ütleb OSKA raport, et seda õpet on vaja vähendada, aga teiselt poolt on ülikool ise toonud väga veenvaid põhjuseid, miks võib-olla ikkagi väga suurt vähendamise proportsiooni Eestile vaja ei ole. Nii et sellised on kõik need nüansid. Mis puudutab Haridus- ja Teadusministeeriumi kantsleri ja kogu seda juhtkonna teemat, siis mina olen väga selgelt välja öelnud, et Haridus- ja Teadusministeeriumis toimub normaalne töö, meie osakonnad ja inimesed on kompetentsed. Ma olen veendunud, et inimesed teevad oma tööd parimal moel. Aga on tekkinud isiklike suhtlemisprobleeme ja me kõik peame loomulikult nentima, et need faktid ja süüdistused on olnud väga tõsised. Seega tuleb nendega ka väga tõsiselt tegeleda.

13:15 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:15 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt minister! Ma pigem arvan nii, nagu on mõned öelnud ka tänases ajalehes, et tegemist on ministeeriumi vaikse Tallinnasse kolimisega. See läheb absoluutselt vastuollu selle kommunikatsiooniga, mis on valitsusest tulnud, et me viime töökohti pealinnast välja. Aga mul on ka küsimus seoses lepingutega. Reformierakondki on siin saalis teinud ettepanekuid eestikeelse õppe kohta nii lasteaias kui ka koolis. Võib-olla on aga vähem tähelepanu pälvinud see, mismoodi on võimalik praegu ja tulevikus nende lepingute valguses kõrgkoolides eesti keeles õppida ehk millisel kombel sisaldavad need lepingud võimalikku eestikeelset õpet kõrghariduses ja kuidas on meie riigis kaitstud eestikeelne teaduskeel.

13:16 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps

Aitäh! Kõigepealt, hea küsija, võin teile veel kord kinnitada, et ministeeriumi ei kolita Tartust Tallinna. Ministeerium asub Tartus Munga tänaval ja oma sõnade kinnituseks võin teid kutsuda Tartu ministeeriumimajja. Seal on tehtud väga korralik remont ja see näeb väga vahva välja. Inimesed tunnevad ennast seal hästi, maja on puupüsti inimesi täis. Nad töötavad väga kompetentselt ja tubliult ning ootavad igati teie külaskäiku. Nii et vastus on ei: ministeerium ei koli, vaatamata arvamusele, mis on tekkinud. Kogu see kolimise teema puudutab ühte osakonda ja ma saan aru, et selle ühe osakonnaga seonduvalt on ka väga palju emotsioone tekkinud. Aga jah, ütlen veel kord, et ministeerium ei koli. Meil ei ole kolimisautosid maja ees. Vastupidi: pigem on kinnistatud sellist Tartu-keskset arusaama.

Nüüd, kuidas me näeme võimalust anda eestikeelset haridust kõrgkoolides? Halduslepingutesse on see väga jõuliselt sisse kirjutatud. Kas te märkasite, mida Tartu Ülikooli senat välja tõi? Ta tõi välja just selle murekoha, et nende arvates on see ootus liiga jõuliselt sisse kirjutatud: eestikeelse teaduskeele areng, oskussõnastik ja kõik muu selline, mis meil on jutuks olnud seoses eesti keele õpetamisega. Meil on siin terve rida punkte näiteks selle kohta, kui meil on välistudengeid, kui õppekava on osaliselt või täielikult ingliskeelne, et seal oleks siis ka kohustuslik eesti keele õpe. Seegi on olnud selle maja, Riigikogu, väga selge ootus, aga ülikoolid on mures, sest see on neile väga suur lisakohustus. Ka ülikoolide sees on see veidi pingeid tekitanud: filoloogid ja eesti keele toetajad väga toetavad seda, et eesti keele osakaal tõuseb, teised on aga rahastamise mõttes murelikud. Nii et see diskussioon on kandunud halduslepingutesse, kus on terve rida punkte, mis seda kinnitavad.

13:18 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

3. 13:18 Eesti kaitsevajadustele mittevastava tankitõrjesüsteemi ost

13:18 Esimees Eiki Nestor

Vastab kaitseminister Jüri Luik, küsib Henn Põlluaas. Palun, Henn Põlluaas!

13:18 Henn Põlluaas

Aitäh! Eesti on hankimas uut tankitõrjesüsteemi. Tänapäeval on kasutusel juba uued, nn viienda põlvkonna süsteemid, millel on suur hulk väga olulisi eeliseid neljanda põlvkonna süsteemide ees – neid ei jõua siin kahjuks üles lugeda. Paraku välistati aga hankes esitatud tingimustega sisuline konkurent ja viienda põlvkonna süsteemide pakkumise võimalus, sest peamiseks teguriks seati odavus, mitte efektiivsus ega võimekus. Nagu arvata, oligi ainus pakkuja ja võitja see, kes pakub neljanda põlvkonna rakette. Hange tehakse 25 aasta peale, kuid juba viie või kümne aasta pärast ei pruugi olla enam Vene tanke, mida hanke võitja pakutav Spike-LR hävitada suudaks. Miks me ostame täna homsete kaitsevajaduste rahuldamiseks üleeilse päeva süsteemi? Kelle huvides see on?

13:19 Kaitseminister Jüri Luik

Aitäh! On selge, et kui me kujutame ette oma mõeldavat vastast, siis on tema tugevuse väga oluline element soomustehnika. Ja loomulikult on selge, et selline riik nagu Eesti peab olema varustatud tankitõrjerelvastusega. Tõepoolest, antud juhul me ostame pikamaa-tankitõrjesüsteemi. Selle süsteemi parameetrid – me ei tee kunagi hanget konkreetsele firmale, vaid esitame parameetrid, millist relva meil on vaja – on välja töötanud Kaitsevägi. Ma tean, et eile käis riigikaitsekomisjonis ka Kaitseväe juhataja kindralmajor Herem, kes rääkis sellest palju detailsemalt, kui me täna siin sellest rääkida saaksime. Nendele tingimustele vastavaks on kuulutatud üks firma, kellega alles nüüd algavad läbirääkimised. Selles mõttes on pakkumine kaheastmeline. Selle firma puhul on üks läbirääkimiste alus ka see, millised raketid saabuvad meile sellel hetkel, kui tarnimine peale hakkab. Meil on võimalik samalt firmalt osta ka moodsaid viienda põlvkonna rakette. See vaidlus, milline rakett on parem ja milline rakett on halvem, peab jääma spetsialistidele. Nagu te ise ütlesite, seal on niivõrd palju tehnilisi detaile. Ma usaldan siin täiesti kaitsejõudude hinnanguid.

13:21 Esimees Eiki Nestor

Henn Põlluaas, täpsustav küsimus, palun!

13:21 Henn Põlluaas

Aitäh! Neid viienda põlvkonna rakette ei ole isegi veel mitte tootmises. Aga kas te teate, et uuele Vene tankile Armata T-14 on välja töötatud aktiivsoomus ja meetmed neljanda põlvkonna Spike-LR-i vastu, mida me praegu hangime? See teeb T-14 hävitamise ka ülalt võimatuks. Kuna vastastel pole õnnestunud T-14 tootmist loodetud mahus käivitada, siis on esialgu otsustatud toota rohkem T-90-id, mis varustatakse nendesamade vastumeetmetega. On vaid aja küsimus, mil ka T-14 tootmine käima saadakse. Seega, me ei pea hankima enam kui kümne aasta vanuse tehnoloogiaga neljanda põlvkonna rakette, vaid efektiivse viienda põlvkonna tankitõrjesüsteemi, mis on juba turul olemas ja mis oleks võimeline ka modernseid Vene tanke hävitama. Ma küsin uuesti: miks me hangime endale selle vana tankitõrjesüsteemi, mis ei vasta meie reaalsele kaitsevajadustele?

13:22 Kaitseminister Jüri Luik

Aitäh! Nagu ma ütlesin, need kriteeriumid on välja töötatud lähtudes Eesti operatiivvajadustest ja inimesed, kes sellega tegelevad, ehk Kaitseväe kõrgem juhtkond on väga selgel seisukohal, et need raketid vastavad vajadustele. Aga ma rõhutan veel kord, et praegu on firma loetud n-ö sobivaks pakkumise esitajaks ja teine faas alles tuleb. Mis puudutab väiteid Armata ja T-90 kohta, siis Armata me oleme ainult üks kord näinud. See oli siis, kui Armata jäi Punasel väljakul seisma ja Venemaa Föderatsioon pidi selle suhteliselt piinlikult sealt veoautoga minema vedama. Selles mõttes ei ole ühtegi raketti nende hüpoteetiliste Armata võimaluste peal katsetatud. Ja kõnealune rakett on tehnilistelt omadustelt selline, et on võimalik valida väga paljude variantide vahel, kuidas konkreetset tanki hävitada. Selge on see, et ma ei saa siin jällegi mingitesse tehnilistesse detailidesse minna.

13:23 Esimees Eiki Nestor

Artur Talvik, palun!

13:23 Artur Talvik

Aitäh, hea esimees! Hea minister! On ka palju informatsiooni selle kohta, et need Spike'i tüüpi tankitõrjeraketid on ebaõnnestunud, näiteks Süürias just Vene tankide vastases võitluses. Ja ikkagi hämmastab see, et avatakse hange, kuhu kutsutakse üks firma, kes ei ole n-ö rahvusvahelise informatsiooni põhjal võimeline ületama seda taset, mida venelased on oma tankide kaitseks teinud, ja ei kutsuta sinna teist, konkureerivat pakkujat. Kas siin ei tasuks korraks vaadata spetsialistide suunas ja küsida, kas see informatsioon, mida need spetsialistid on andnud, on ikka õige?

13:25 Kaitseminister Jüri Luik

Aitäh! Esiteks, Eesti kaitseministrina ma saan lähtuda Eesti ekspertide hinnangutest. Ma ei saa lähtuda konkureeriva firma pakutavatest tehnilistest ettepanekutest. Ma arvan, et see peaks küll väga selge olema. Teiseks, pakkumist ei tehtud konkreetsele firmale, vaid esitati konkreetset miinimumnõudeid. Iga firma maailmas, kes toodab tankitõrjerakette, oleks võinud sellel konkursil osaleda. Loomulikult on meil kahju, et oli ainult üks pakkuja, aga see on praegu fakt. Mis puutub raketti EuroSpike, siis seda kasutatakse maailmas täiesti massiliselt. See on massiliselt kasutuses väga-väga paljudes Euroopa riikides ja ka paljudes muudes riikides. Raketi prototüübid pärinevad Iisraelist. Ma arvan, et me võime ette kujutada, et Iisrael kui pidevalt sõda pidav riik teab omalt poolt, mida ta teeb. Mis puudutab seda, et vahel on tankil edu raketi ees ja vahel on raketil edu tanki ees, siis see on juba seotud konkreetse lahingusituatsiooniga. Nii et ma ei saa siin loomulikult midagi sellise üldise märkuse vastu või poolt öelda. Ma usun, et need on mingid konkreetset juhud, mille põhjal ei saa kuidagi hinnata kõnealuse tankitõrjerelva töö efektiivsust.

13:26 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

4. 13:26 Maksupoliitika

13:26 Esimees Eiki Nestor

Vastab peaminister Jüri Ratask, küsib Arto Aas. Palun, Arto Aas!

13:26 Arto Aas

Aitäh! Hea peaminister, kõigepealt rahulikke jõule teile ja teie perele! Aga nüüd asja juurde. Me näeme, mis majanduses toimub, ja need signaalid ei ole väga optimistlikud: majanduskasvu prognoos on negatiivne, samal ajal on olnud väga suur hinnakasv ning kasvanud ümbrikupalgad ja ka suhteline vaesus. See kõik on toimunud teie valitsuse sisseviidud tulumaksusüsteemi taustal. Samal ajal ütleb maksuameti uuring, et 52% inimesi peab maksusüsteemi ebaõiglaseks – nende hinnangul on see hullemaks läinud – ja 59% peab arusaamatuks tänast tulumaksusüsteemi. Teie valitsuse rahandusminister on öelnud, et inimesed on ise rumalad, kui nad sellest 6000 astmega maksumudelitest aru ei saa. Mina küsin, kas te nõustute oma valitsuse rahandusministriga, et inimesed on ise süüdi, kui nad ei mõista maksude ülesehitust.

13:27 Peaminister Jüri Ratask

Aitäh! Te laote kõige ette tohutult palju väga olulisi väiteid, mis on pooltõed ja mida on vaja ümber lükata, ja lõpuks küsite küsimuse rahandusministri kohta. Mina usun igal juhul Eesti inimesi. Ma arvan, et põhimõte "*vox populi, vox Dei*" on õige ja sellest tuleb lähtuda. Ka mina alustan teile ilusa jõuluaja soovimisega. Hea Arto, me oleme sinuga ka siin Riigikogus koos töötanud. Ma usun seda, et just jõulukuu võiks kaasa tuua rohkem positiivsust, rohkem märkamist ja rohkem toetust. Sa tõid välja väga musti pilte, pooltõe pilte. Aga võtame sellesama Kaitseministeeriumi uuringu: 76% Eesti elanikest ütleb, et elu Eestimaal on muutunud paremaks või jäänud samaks. See on tõesti rõõmusõnum, nagu ütleb Viljandi kandist pärit härra Peep Aru. See on hea! Ma igal juhul toetan seda. Kui nüüd rääkida sellest tulumaksuvaba miinimumi reformist, siis see oli tõesti praeguse valitsusk koalitsiooni väga põhimõtteline muudatus, et nendel inimestel, kes teenivad madalat või keskmist palka, netosissetulek suureneks. Valitsus tõstis maksuvaba tulu miinimumi 500 euroni. See

tähendab seda, et seeläbi on suurenenud sadade tuhandete inimeste sissetulekud. Tulumaksureformist võitis suurem osa Eesti inimesi. Me ei näe mitte kuskil seda, mida te ütlesite, et majanduskasv on negatiivne. Ei ole. Järgneva perioodiks prognoositakse 3%-list, 3,5%-list või 3,2%-list majanduskasvu.

13:30 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:30 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt peaminister! Ma pean tunnistama, et ka mind natukene ärritas ja solvas rahandusministri väljaütlemine. See oleks sama nagu nõuda peaministrilt saksofoni mängimise oskust, mida ta ilmselt teha ei suuda. Aga mind teeb murelikuks see, et kui me räägime õiglasest riigist ja vaeste aitamisest, siis suhtelise vaesuse kasv ja töötavate pensionäride maksustamine räägib ju tegelikult hoopis vastupidisest suunast. Ma olen mitu korda püüdnud teie käest saada vastust küsimusele, miks tegi praegune valitsus sellise süsteemi, kus valitsusliikmed maksavad tegelikult vähem maksu kui töötavad pensionärid. Miks see nii on?

13:30 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile selle küsimuse eest! Kõigepealt ma arvan seda, et see on juba pool võitu, kui ka teie konstateerite fakti, et inimesed räägivad õiglasest riigist. Ja see vastab tõe. Inimesed tahavad kindlustunnet. Nad tahavad ühtsust, ebavõrdsuse vähendamist ja vähenemist. Ma julgen ka seda väita, et tegelikult ei saa mitte kellelegi Eesti ühiskonnas öelda, et ta on kuidagi vähem väärtuslik. Miks ma ütlen, et see on pool võitu? Sellepärast, et õiglasest riigist ei tule mitte ainult kõigile rääkida, nagu teie mainisite, vaid siin tuleb ka tegutseda. Ja praegune valitsus on tõesti teinud tõsiseid jõupingutusi, et ebavõrdsus Eesti ühiskonnas väheneks ja Eesti inimeste kindlustunne suureneks.

Kui nüüd pensionite juurde tulla, siis ma olen teie osutusega täiesti päri. Me ei saa pensionite praeguse suurusega rahul olla. Aga minule ei anna kindlustunnet ka see, kui mõni erakond ütleb, et päike hommikuti jätkuvalt tõuseb ja õhtuti loojub. Ma viitan sellele, et pension võiks järgneva Riigikogu tsükli jooksul tõusta umbes 200 eurot. Seda me teame, et tänu indekseerimisele tõuseb pension nii või naa: järgmisel aastal kasvab see teie heakskiidetud eelarve järgi lausa 7,6%. Aga minu meelest on sellest vähe, härra Kruuse. Ja tõsi on see, et kui teie hakkate ka toetama mõtet erakorralisest pensionitõusust, siis me oleme teiega ühel poolel. Meie erakond on öelnud välja selle, et aastaks 2020 peaks see kasv (indekseerimine pluss erakorraline pensionitõus) olema 100 eurot. Ja kui teie ka selle mõttega liitute, siis on meil üks toetav Riigikogu liige juures.

13:32 Esimees Eiki Nestor

Arto Aas, palun!

13:33 Arto Aas

Aitäh! Lubage täpsustada, et ma ei kasutanud pooltõdesid, vaid viitasin oma väidetega Eesti Pangale, Statistikaametile ja maksuametile. Ma usun, et te peate nendest institutsioonidest lugu. Seal tulevad need näited selle kohta, et ümbrikupalgad kasvavad ja muu hulgas kasvab ka suhteline vaesus. Ebavõrdsus suureneb ja see on teie maksusüsteemi tulemus – see soodustab ebavõrdsuse kasvu, mis on ju tegelikult kurb. Tulen selle ebavõrdsuse juurest uuesti ebaõigluse juurde ja küsin teie hinnangut. Kas see on teie arvates õiglane, et inimestele, kes saavad aasta lõpus tulemuspreemiat, kes on rohkem pingutanud, rakendub selle tõttu ka kõrgem maksumäär? Või kas see on õiglane, et inimestele, kes jäävad aasta lõpus töötuks ja saavad kätte oma koondamisraha, lüüakse järgmine kevad maksukirvega selga? Neil on ajutiselt tulud kasvanud, kuigi nad on töötud järgmisel aastal sel hetkel, kui nad peavad riigile täiendavat maksu tasuma. Kas see on teie arvates õiglane?

13:34 Peaminister Jüri Ratas

Austatud Arto Aas, mina pean teist väga lugu. Kui ma ei eksi, siis te olete reaalkooli poiss ja olete lõpetanud ka Tallinna Tehnikaülikooli. Nii et reaalinete, sh matemaatika tundmine peaks teil käpas olema. Kui te räägite suhtelise vaesuse kasvust, siis tuleb tunnistada, et te ei räägi mitte pooltõdesid, vaid valesid. Suhteline vaesus kasvas selle uuringu järgi 2017. aastal ja te teate ju väga hästi, et see hea,

sadadele tuhandetele inimestele kindlust andev tulumaksuvaba miinimumi reform sai alguse 1. jaanuaril 2018. Nii et teie toote välja selle uuringu ja panete selle praegu võrdlusesse tulumaksuvaba miinimumi tõusuga. Seda oligi vaja teha selleks, härra Aas, et suhtelise vaesuse osakaalu ühiskonnas vähendada, ja seda, kas tulumaksuvaba miinimumi tõus on vaesust vähendanud, jätnud selle samale tasemele või seda kasvatanud, me saame teada alles järgmisel aastal, kui aastanumber on 2019. Nii et andmeid tuleb võrrelda õiges ajas ja ruumis ning võrrelda saab ikkagi võrreldavaid andmeid, mitte nii, et ühelt poolt võtame aasta 2017 ja paneme selle siis meelevaldselt kokku 2018. aastaga. Sealt need pooltõed tulevadki. Ma palun vabandust, et ma nii ütlen, aga antud juhul oli see täiesti vale lause, täiesti vale võrdlus – neid asju ei saa võrrelda.

13:35 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

5. 13:35 Tuuleenergia pargid Eesti idapiiril

13:35 Esimees Eiki Nestor

Vastab kaitseminister Jüri Luik, küsib Ain Lutsepp. Palun, Ain Lutsepp!

13:36 Ain Lutsepp

Aitäh, härra eesistuja! Austatud minister! Kaitseministeeriumile on pandud kohustus tagada Eesti sõjaline kaitse. Selle oluline osa on ümbritseva õhuruumi jälgimine. Ümbritseva õhuruumi radaritega jälgimine on oluline julgeoleku tagamise vahend meile ja liitlastele. Küsimus on Aidu tuulepargis. Kaitseministeerium ootab, et Aidu tuulepark lõpetaks ebaseadusliku ehitustegevuse, mis on jätkunud vaatamata kohtu tehtud otsusele ehitusluba peatada. Milline on praegu asjade seis ja millised on edasised arengud?

13:36 Kaitseminister Jüri Luik

Aitäh! Tõepoolest, ehitusseadustik on pannud kaitseministrile kohustuse kooskõlastada sellised ehitused just nimelt neist kaalutlustest lähtudes, mida te nimetasite. Ehk ehitus ei tohi mitte mingil viisil takistada nende tehniliste seadmete tööd, mis annavad meile informatsiooni meie ümber toimuvast. Meie seda kooskõlastust andnud ei ole. Selle kooskõlastuse andis järelevalve korras maavalitsus ja nüüd siis käib Justiitsministeerium kohut. Kohus arutab seda teemat ja kohtuistungid ei ole veel lõpule jõudnud, otsust ei ole. Nii et selles mõttes mingeid väga suuri muutusi ei ole. Tõsi on see, et kohus on esmase õiguskaitse korras peatanud Aidu tuulepargi ehituse kuni kohtu lõpliku otsuse tegemiseni.

13:38 Esimees Eiki Nestor

Ain Lutsepp, palun!

13:38 Ain Lutsepp

Aitäh, härra eesistuja! Austatud minister! Aidu tuulepark on pakkunud uue tehnoloogilise lahenduse tuulikute labade koha pealt. Need on väidetavalt sellised, mis ei takista radarite tööd. Milline on Kaitseministeeriumi väljakujunenud seisukoht või on teil informatsiooni, kas tegelikult Aidu tuulepargi pakutud lahenduse puhul on võimalik, et see ei sega radarite tööd?

13:38 Kaitseminister Jüri Luik

Aitäh! Kahjuks meie hinnangul segavad igat tüüpi tuulegeneraatorid, mida kasutatakse tuuleenergia loomiseks, vastavate seadmete, radarite tööd ja sellist tehnilist lahendust, mis seda väldiks, ei ole praeguseni välja mõeldud. Ka Aidu tuulepargi loojate pakutud tehnilised lahendused seda mingil viisil ei tee. Nii et kahjuks nende pakutud lahendus ei sobi.

13:39 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp, palun!

13:39 Külliki Kübarsepp

Hea esimees! Hea minister! Nii meie lähiriikides kui ka mujal kujunenud julgeolekuolukorras on oluline praktilise kaitsevõimekuse tõstmine. Selleks on muidugi ette nähtud õppuste läbiviimine. Eesti laiendab ja loob tingimusi investeringute abil, näiteks arendades katsepolügoone. Samas me näeme, et isegi kui saadakse aru, et Kaitsevägi vajab enam territooriumi ja korralike investeringutega kaetud alasid, asuvad nii kohalikud omavalitsused kui ka kohalikud elanikud paraku vastasleeri. Toon Võru näite. Milliseid järeldusi on Kaitseministeerium teinud koostöös kohalike omavalitsustega? Kas te olete muutmas või muutnud mingeid taktikaid ja suhtumisi? Palun valgustage meid, milline on koostöö kohalike omavalitsustega!

13:40 Kaitseminister Jüri Luik

Aitäh! Meie eesmärk on alati kohaliku omavalitsusega kokkuleppele jõuda. Kui me räägime näiteks Võru juhtumist, siis Taara kasarmud, mis paiknevad suhteliselt kesklinnas, on väga oluline Võru omavalitsuspiirkonna arendamise element. Nii et üldiselt suhtutakse nendesse objektidesse positiivselt. Antud juhul on tõepoolest tegu olukorraga, kus me tahame oma territooriumi mõnevõrra laiendada, et tagada mobilisatsioonisõidukite parkimine. Nagu te teate, on Eesti Kaitsevägi reservvägi, mille tegevus põhineb seetõttu väga paljuski mobilisatsioonil, milleks peab olema tagatud tehnika. Meil käivad läbirääkimised Võru Linnavalitsusega ja on lootust, et me jõuame kokkuleppele. Arutelu all on mitmeid variante, kuid ma ei hakka neid siin detailselt selgitama, kuna läbirääkimised alles käivad. Aga ma ei arva, et me tekitaksime mingil viisil tüli Võru Linnavalitsusele.

13:42 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

6. 13:42 Valimislubaduste täitmine

13:42 Esimees Eiki Nestor

Vastab peaminister Jüri Ratas, küsib Jaak Madison. Palun, Jaak Madison!

13:42 Jaak Madison

Aitäh, austatud Riigikogu esimees! Hea peaminister! Ring hakkab täis saama, läheneme jõudsalt uutele valimistele ja ma arvan, et käes on paslik hetk hakata vaatama, millised lubadused on ellu viidud ja millised mitte. 2015. aasta Keskerakonna põhiliseks valimislubaduseks oli mäletatavasti kõigile 1000 eurot miinimumpalka. Teile väga toreda ja armsa ning kõigile meeldiva Sotsiaaldemokraatliku Erakonna valimislubaduseks oli 800 eurot miinimumpalka. Siit saame kohe aritmeetiliseks keskmiseks 900 eurot. Te olete olnud valitsuses üle kahe aasta ja kevadeks olete olnud juhtiv valitsuspartei enamiku sellest Riigikogu koosseisu ajast. Selle loogika järgi peaks olema ju see valimislubadus ellu viidud. Mis põhjustel te siis ei ole seda valimislubadust ellu viinud? Käesoleva aasta miinimumpalk on jätkuvalt 500 eurot ja tulevast aastast on see ainult 540 eurot.

13:43 Peaminister Jüri Ratas

Austatud Jaak Madison, kõigepealt ma tänan teid selle küsimuse eest! See on tõsi, et praegusele valitsuskoalitsioonile on palgatõus väga mitmes olulises sektoris ääretult tähtis olnud. Ka teie heakskiidetud järgmise aasta eelarve alusel tõuseb õpetajate palga alammäär 1150 eurolt 1250 euroni. Ma ei saa öelda, et see mind veel rohkem rõõmustab, aga samm õiges suunas on see, et me näeme, et õpetajate keskmine palk hakkab olema 1500 eurot. Minu meelest on see hea, et te selle palgaküsimuse tõstasite, sest see on tõesti olnud Keskerakonnale kogu selle Riigikogu tsükli jooksul, nii opositsioonis kui ka koalitsioonis olles väga tähtis. Võtame näiteks palgaastmed pääste- ja politseivaldkonnas, sotsiaalvaldkonnas, sotsiaalhoolekandes, veterinaaria valdkonnas. Seal polnud inimesed väga-väga pikalt palgatõusu näinud. Selleks, et me suudaks edasi arendada oma e-riiki, hoida ja edasi arendada seda taristut, infrastruktuuri, on olnud õige tõsta palku infotehnoloogia sektoris. Need kõik on olulised valdkonnad olnud.

Kui nüüd rääkida miinimumpalgast, siis ma arvan, et kindlasti on õige see suund, et mõlemad

osapooled, nii tööandjad kui töövõtjad, näevad ühiskonnas veel kiiremat miinimumpalga tõusu. See peab loomulikult tulema majanduskasvu, tootlikkuse kasvu ja efektiivsuse tõusu abil. Miinimumpalk ei ole praegu 1000 eurot, aga sel aastal on see 500 eurot ja järgmisel aastal juba üle 500 euro. Nii et selle eesmärgi nimel töötab Keskerakond kindlasti edasi.

13:45 Esimees Eiki Nestor

Jaak Madison, palun!

13:45 Jaak Madison

Aitäh! No kindlasti ei ole paremat meistrit demagoogias kui teie, härra peaminister, sest ma küsisin miinimumpalga kohta, mitte teatud sektorite palgatõusu kohta. Kahtlemata tõestab teie hoolivust palkade ja inimeste suhtes ka fakt, et suhtelises vaesuses elavate inimeste arv on eelmise aasta seisuga tõusnud. Teatavasti saite teie 2016. aasta novembris valitsusse ja teil oli võimalik ka riigieelarvet ümber teha, seda veel oma näo järgi kujundada. Selle tulemusel on meil umbes 300 000 inimest, kes peavad teie juhitas riigis suhtelises vaesuses elama. "Õiglane riik kõigile" tähendab teie arusaamade järgi ka seda, et 8200-eurose tulemustasu määramine ühele Haridus- ja Teadusministeeriumi kantslerile on väga õiglane tema jaoks, kuid kindlasti mitte nende inimeste jaoks, kes teenivad kuus 500 eurot miinimumpalka. Samal ajal on selle kantsleri töö tulemused, mille eest ta seda raha saab, väga huvitava väärtusega: enamik ministeeriumi tippjuhtkonnast on pidanud tema tööstiili tõttu lahkuma. Kas see on teie arusaam "Õiglasest riigist kõigile", kui ühed saavad 8200 eurot olematute töötulemuste eest ja teised teenivad 500 eurot?

13:46 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Austatud Riigikogu liige, mina lähtun sellest, mida teie küsite. Te küsitate valimislubaduste täitmise kohta. Keskerakond ei ole ühelegi kantslerile lubanud ei ühekordset, kahekordset ega suuremat tulemustasu. Jutt on igapäevasest tööst, mida teevad ministeeriumi inimesed ja minister, ning see, millist tulemustasu kellelegi määratakse, on ministri otsus. Küll aga valmistusin ma tõsiselt teie küsimuseks, mis on seotud valimislubaduste ja nende täitmisega, ning leidsin ühe väga positiivse nüansi. Eeskätt tahan ma just EKRE valijatele öelda, et te saate olla kindlad selles, et paljud teie lubadused on ellu viidud. Selle eest on seisnud Keskerakond ja mul on hea meel, et ka teie olete neid lauale pannud. Näiteks on teie lubadus olnud tõsta üleminekutoetusi põllumajanduses. Kui te mäletate, siis nende *top-up*'idega tegeles praegune Riigikogu oma töö esimeses pooles, kui need olid eelarves null. Nüüd on need seal maksimummääras.

Võtame järgmiseks kohalike omavalitsuste tulubaasi kasvu, mis on olnud praeguse valitsuse selge prioriteet. Võtame edasi veel detailsemalt, näiteks kaubalaevade Eesti lipu alla toomise. See on kogu aeg olnud Keskerakonna eesmärk ja me oleme seda täitnud. Jah, hiljem olete ka teie olnud samal seisukohal. Edasi, teie olete ju öelnud, et tulumaksuvaba miinimum tuleb tõsta miinimumpalgaga võrdsele tasemele. 2018. aastal on tulumaksuvaba miinimum 500 eurot ja miinimumpalk ka 500 eurot. Ja mul on hea meel selle üle, et minu arvates on Riigikogu astunud esimese sammu ka pensionireformi huvides, et tööstaaž saaks esimeses pensionisambas palju suurema kandepinna.

13:48 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:48 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud Riigikogu esimees! Auväärt peaminister, teie viimase vastuse kohta: hakka või uskuma seda, mida ajakirjanduses on öeldud, et EKRE ja Keskerakonna puhul on tegemist kahe erineva kannikaga, aga ühe taguotsaga. See ei ole minu tsitaat. Te rääkisite sellest, et valimislubadused on olulised. Ma olen sellega nõus. Erakorraline pensionitõus on Keskerakonna valimislubadusena juba korra olnud. Üritan aru saada ja mõista, miks me peaksime uskuma, et see järgmine kord tõestub. Te ju teate väga hästi, nagu selgus ka siin eelnevatele küsimustele vastates, et pensionitõusud sõltuvad väga palju majanduskeskkonnast – sellest, kuidas läheb Eesti ettevõtjatel ja majandusel, ning sellest, kuidas meie sissetulek kasvab. Praegune maksusüsteem ja selle jätkumine ütleb ühte: ka õpetajad muutuvad justkui väga rikkaks ja peavad rohkem makse maksma, samas me teame, et õpetajate keskmine

sissetulek ei ole veel selline, mida nad tegelikult väärivad. Kuidas saavad teie sõnad olla usutavad, kui te olete kaks aastat valitsuses olnud ja ei ole seda erakorralist pensionitõusu ellu viinud?

13:49 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Te panite nüüd nii palju asju kokku, aga hakkame otsast pihta. Kõigepealt, kellega teeb Keskerakond valitsuse? Ma ütlen teile veel kord, et ei ole mõtet jagada seda, mida ei saa hetkel jagada. See, kes võidab valimised, selgub 3. märtsil. Mina ei oska öelda, kes valimised võidab. Ma töötan selle nimel, et need valimised võidaks Keskerakond. Ja te ütlesite tõesti õigesti: meie seisukoht on "Õiglane riik kõigile", et solidaarsus suureneks, ebavõrdsus väheneks, kindlustunne suureneks. Aga otsuse teeb kõrgeim võim, kelleks on Eesti elanikud. Kellega tehakse koalitsioon? Reformierakond on kümme aastat öelnud, et nad ei tee Keskerakonnaga koostööd. Mina olen selgelt välja öelnud, et kui rääkida nendest poliitilistest jõududest, kelle kõrgeim võim Riigikokku valib, siis oleks minu meelest väga vale kedagi välistada. Aga ma olen välja öelnud ka selle, et kui keegi räägib peade mahavõtmisest, siis ma koostööga edasi minna ei saa.

Nüüd tulen tagasi pensionite juurde, mille kohta te küsisite ja mille kohta on meil tõesti üks väga konkreetne seisukoht eelolevatel valimistel. Kui pikemalt edasi vaadata, siis inimene praeguse keskmise vanaduspensioniga välja ei tule, eriti veel siis, kui see inimene elab üksinda. Siin on vaja riigi tuge ja abi erakorraliseks pensionitõusuks. Ma olen teiega täiesti päri, et selle aluseks on väga paljuski majanduskeskkond ja siin tuleb tänada Eesti ettevõtteid. Eesti ettevõtted on ju väga häid tulemusi näidanud. Võtame viimase, kolmanda kvartali sel aastal – majanduskasv olid 4,2%. Ja see kasv peab olema kaasav: see peab minu arvates jõudma iga Eesti inimeseni, iga Eesti leibkonnani. Selle nimel tuleb tööd teha.

13:51 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

7. 13:51 EL-i struktuurifondide kasutamine

13:51 Esimees Eiki Nestor

Nüüd küsib Andres Herkel ja vastab peaminister Jüri Ratas. Andres Herkel, palun!

13:51 Andres Herkel

Aitäh, austatud esimees! Austatud peaminister! Euroopa Liidu struktuurifondide raha paremaks kasutamiseks on Vabariigi Valitsusel võimalik taotleda ühte erandit. Selle erandi sisu on selline, et Eesti jagatakse kaheks piirkonnaks, millest üks on enam arenenud pealinnaregioon ja teine on tagamaa, mille puhul me kõik saame aru, et sealne sotsiaal-majanduslik areng ei ole kaugelki mitte samal tasemel. Paljud Euroopa Liidu riigid, kes on meiega samal ajal liikmeks saanud, on sellise jaotuse ka teinud, sellist kohtlemist taotlenud ja ka vastava erandi saanud. Minu küsimus on see: miks ei ole Vabariigi Valitsus sellist erandit taotlenud? Pean silmas juba läbirääkimisi eeloleva perioodi 2021–2027 üle.

13:52 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile selle küsimuse eest! Ma pean ütleva, et praegune valitsus on seda kabineti nõupidamisel kindlasti kaks korda arutanud, kui mitte rohkem. Küsimuse all on selgelt olnud see, miks me ei ole kasutanud võimalust Eestit kaheks piirkonnaks jagada, kui me räägime Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitikast ja ka eurorahade jagamisest. Ja tõesti on pandud lauale selline eeldus, et kas siis, kui Eesti oleks jaotatud kaheks piirkonnaks, oleks meil võimalik saada rohkem toetusi, eriti pealinnast väljaspool. Kui nüüd teile väga lühidalt selle kahe minuti jooksul vastus anda, siis see on selline. Praegustel Euroopa Liidu pikaajalise eelarve läbirääkimistel ei muudaks see midagi, sest aluseks on 2013. aastal vastu võetud piirkondlik jaotus. Eesti kaheks piirkonnaks jaotamine tähendaks, et Tallinna piirkonnas ei saaks praktiliselt üldse Euroopa Liidu toetuste abil investeringuid teha. See puudutaks haiglaid ja haridusasutusi ehk koole, kindlasti ka ettevõtlussektorit. Samuti muutuks palju keerulisemaks üle-eestiliste reformide, nagu näiteks töajureformi elluviimine.

13:54 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:54 Andres Herkel

Aitäh, austatud peaminister! Teised riigid on seda võimalust siiski kasutanud ja üldiselt näitab praktika, et sellisel juhul on võimalik saada rohkem struktuuritoetusi. Tulenevalt ka teie vastuse loogikast on mul väga lihtne küsimus: kas see asjaolu, et Keskerakond on Tallinnas võimul, on pannud teile piiri ja sellepärast olete te sellest taotlusest loobunud?

13:54 Peaminister Jüri Ratas

Ei.

13:54 Esimees Eiki Nestor

Enn Meri, palun!

13:54 Enn Meri

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud peaminister! Üks argument, mida on kasutatud piirkondadeks jagamise vastu, on see, et piirkonnas peab olema vähemalt 800 000 elanikku. Aga ma juhin teie tähelepanu sellele, et näiteks nii väike maa kui Luksemburg on ka kaheks piirkonnaks jagatud. Kas meil ikkagi ei tasuks taotleda seda kaheks piirkonnaks jagamist? Meil on palju võita ja pole midagi kaotada – see ei maksa ju midagi.

13:55 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile veel kord! Ma selgitan härra Herkeli esimese küsimuse vastusele veel lisaks. Esiteks, need debatid pidanuks toimuma palju varem. Praegune valitsus haaras härjal sarvist ja nagu ma ütlesin, on selge, et alus on võetud 2013. aastast. Me ei suudaks seda praegu nii või teisiti teha. Kui me räägime perioodist 2021–2027, siis ei saa Eestit jaotada kaheks või on see tõenäosus üliväike. Nüüd edasi, järgmine küsimus on see, kui me toome siia sisse ainult ühe kriteeriumi: see on raha hulk. Kas Eesti oma 45 000 ruutkilomeetri ja 1,3 miljoni elanikuga saaks siis Euroopa Liidust rohkem või vähem vahendeid? Ei saa nii kindlalt väita, nagu teie, hea küsija, väitsite. Te vist ütlesite sellise hüpoteesi, et paljude hinnangul võiks siis Eesti rohkem toetusi saada. Nagu ma ütlesin, see võib tähendada seda, et näiteks pealinnaregioon jääb toetustest täiesti ilma. Ta ei saa enam toetusi nendesamade meditsiinasutuste, haiglate ja koolide tarbeks. Ja võib ka juhtuda, et pealinnast väljaspool olevates regioonides ei ole jõudlust vedada ega kaasfinantseerida projekte ja nende ettevalmistust. Nii et me võime päeva lõpuks saada hoopiski teistpidise tulemuse ja tegelikult on need toetused palju väiksemad. See ei tähenda küll seda, et kui me räägime mitte järgmisest, vaid ülejäämisest eelarveperioodist, siis ei võiks tõsiselt arutada, kas Eesti jaotus mitmeks piirkonnaks tasuks ära või mitte. Seda diskussiooni tuleb igal juhul laual hoida.

13:57 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

8. 13:57 Rahvaga arvestamine**13:57 Esimees Eiki Nestor**

Küsib Mart Helme, vastab peaminister Jüri Ratas. Ühe küsimuse vast jõuab küsida. Palun!

13:57 Mart Helme

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud peaminister! Madisoni küsimusele lisaks tahan ma öelda, et see on suurepärane, et te meie ideid ellu viite. See näitab aga teiselt poolt seda, et teil oma ideid lihtsalt ei ole. Nii et tore, et te meie ideid ellu viite. See kinnitab ka Tõnis Saartsi väidet eilses Postimehes, et EKRE dikteerib Eesti poliitika agendat. Aga minu küsimus on teine. Palusime teilt aega, et te võtaksite vastu need peaaegu 18 000 allkirja, mille me oleme kogunud Marrakechi kompaktiga ühinemise vastu. Sellele

peaks täna meie suursaadik ilma igasuguse mandaadi ja volitusega alla kirjutama. Millal te suvatsete meid vastu võtta, et me saaksime need allkirjad teile üle anda?

13:58 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Teie mõlemas küsimuses sisalduvad ju valeväited. Alustame sellest esimesest. See on juba aastaid Eesti poliitikas nii olnud, et erakonnad tulevad Eesti poliitikasse ja ütlevad, et nad toetavad näiteks presidendi otsevalimisi ja madalama palgaga inimeste sissetulekute kasvu tulumaksuvaba miinimumi tõusu kaudu. Ja see on hea, kui suudetakse leida rohkem liitlasi. Võtame kas või sellesama siseturvalisuse valdkonna, päästjate ja politseinike palga tõusu. Igal juhul ma ei saa aru, miks Eesti poliitikas peab kogu aeg olema selline põhimõte, et see, kes on opositsioonis, ja see, kes on koalitsioonis, on eri pooltel. Miks ei või mõlemad ühel hetkel näha, et mõne küsimuse lahendamine teeb Eesti riigile head ja see on õige suund? Võtame needsamad *top-up*'id, toetused põllumajanduses. Andke andeks, aga ma mäletan, et Keskerakond tõesti rääkis nendest juba XII koosseisus, rääkimata sellest koosseisust. Te ütlesite õigesti, et siis ei olnud EKRE-t veel Riigikogus olemaski.

Vastan nüüd teie teisele küsimusele nende allkirjade kohta. Mina sain info, et teie soovite neid allkirju üle anda. See oli eelmisel nädalal peale infotundi – ma arvan, et ma ei eksi. Mina läksin EKRE fraktsiooni Riigikogus ja ütlesin, et ma võtan need allkirjad vastu. Teie ametnik ütles minule, et teil ei olevat andmekandjad ette valmistatud ja te ei saa neid veel üle anda. Nii et te ise ruttate. Te tahate ise teha-teha-teha, aga andke oma headele ametikaaslastele EKRE fraktsioonis ka aega, et nad saaksid need asjad ette valmistada. Ma käisin teie fraktsioonis ja seal öeldi, et neid allkirju veel polegi. No mida ma siis vastu võtan, kui neid veel pole? Hea Mart, igal juhul ilusat jõuluaega teile! Teeme nii.

14:00 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise. Aitäh, peaminister! Aitäh, haridus- ja teadusminister! Aitäh, kaitseminister! Infotund on lõppenud.